

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
 Պուշկարիոյ համար
 Տարեկան 10 Ֆր.
 Վեցամսեայ 5 »
 Արտասահմանի հա-
 մար տարեկան 12 »
 Վեցամսեայ 6 »
 ԿԱՆԻՍԻԿ ՎՃԱՐԵԼԻ
 —)(—
 Գրութիւնք եւ չեւ սրտիւր
 —)(—
 Ծանուցման տողը 20 սան-
 րիւն է. երեքին աւելի սան-
 ցամբերու համար 20 Օլօ
 գնդ կըլլայ:

ՇԱԲԱԹ

Նախակ եւ դրամ դրկել
 Խմբագրութեան հասցիքն.
 —
 Редакция на вѣстникъ
 «Шаржумъ»
 Варна.
 —
 Redaction du journal
 «Charjourn»
 Varna (Bulgarie).
 —

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ
 ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱՎՈՒԻ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

ԳԻՆ 10 ՍԱՆԹԻՄ

ԳԻՆ 10 ՍԱՆԹԻՄ

ОТГОВОРНИКЪ: Д-ръ Т. Хр. Стояновъ.
 АДВОКАТЪ

Ք Ա Ո Ս

Բացառական իրարանցում է թագաւորում հայկական ուղեղ-ներում, խելացի և յիմար, տը-գէտ և անուս, չարչի և ռամիկ, բարոյական ու սրիկայ ձայներս ի մի խառնած գոռում ու գո-չում ենք: Եւ այս բարեւոյնան աղմուկից սրոշել թէ ի՞նչ ենք ուզում, ի՞նչ գաղափարների հա-մար ենք կռու մղում և ի՞նչ նը-պատակների ենք ուզում ծառա-յիլ, եթէ ոչ անհնարին գոնէ շատ դժուար է:

Փողոց, տուն, սրճարան, լրա-գիր և ամէն մի անկիւն, ուր մի քանի հայ կան, լիքն են այդ քառասյին և անորոշ ազգապիտի:

Այս, հայկական ներկայ կեան-քը կատարեալ մի քառս է, որի մէջ մաքուր և ազտոտ, լուսաւոր ու սեւ բժաւոր տարրեր լողում են առանց սիստէմի, լոկ բնազդ-մամբ իրար հրում և զարկում ու դեռ չեն կարողանում մի սրոշ ձեւ ստանալ և յայտնի մարմին դառնալ: Ծիչդ այնպէս ինչպէս սիկեղերք իր նախկին քառասյին վիճակում էր և եկաւ Եհովան ու ասեց. «Տարե՛րք, բաժանվեցէք ու որոշվեցէք, թող տիկեղերք որոշ ձեւ ստանայ և որոշ օրէնքով կա-ռավարվի»:

Դժբախտաբար Մեծն Եհովան հիմա այդ տեսակ հրաշքներ չէ գործում և մեղ հայերիս է սնում որոշել մեր տարրերը, ազատվել քառասյին վիճակից և որոշ ուղ-ղութիւն տալ մեր ապագայ կեան-քին. որովհետեւ այս վիճակը երկասյի սուր է և կարող է մեղ թէ՛ վերջնական կորստի մատնել և թէ՛ փրկել ու միանդամայն նոր կեանք տալ, բնական այն օրէն-քի հիման վրայ, որ քառասյին վիճակին հետեւում է կամ մահ կամ որոշ սիստէմով կանոնաւոր կեանք դանաղան իրար խառնված տարրերի համար:

Այն ժողովուրդը, որը կեանքի քառասյին ու շարեյնող վիճա-կում ձեռքը կարկառում է իր ա-տելի բռնակալին կամ հողին ու միտքը կաշկանդող և ժամանակի

պահանջը չը հասկացող հոգեւո-րականին ապացուցանում է որ կուրից յոգնել է, վհատվել է, իր ուժերի վրա յոյս չունի և մտա-ծում է նորից դառնալ իր ան-զգայ ու նիրվանական հանգըս-տութեանը, այն է բարոյական և մտաւոր մեռելութեան:

Ժողովուրդի կամ ամբողջի հոգե-կան այդ վիճակը շատ հասկա-նալի է, գուցէ և բնական, բայց նրա բարոյական ու մտաւոր ա-ռաջնորդները չը պէտք է են-թարկվեն ժողովուրդի այդ կորու-տարեր հակումներին և ապարդիւն կոչումներ անեն ու օգնութիւն կանչեն այն անդերից, որոնք արդէն վաղուց անընդունակ են դարձել հասկանալու ժողովուրդի իսկական ցուերը և եթէ հասկա-նում էլ են՝ դարման չունեն:

Մեր ժողովուրդի ներկայ գոր-ծող սեբուսը որոշ սկզբունքնե-րով և բարձր իտեաներով մտա-կեանքի մէջ և ցնցեց այն մե-ռելայած ու բորբոսած մարմի-նը, որը կոչվում էր արեւելեան քնի և ախտերի մէջ ընկղմված հայ ազգ: Այդ ահեղ ցնցումը շարժեց քրքրեց մեռելայած մարմնի մասնիկները և ստեղծեց մեր ներկայ քառասյին վիճակը, որը անխուսափելի է:

Ահա այդ քառսից է որ պէտք է ստեղծվի հայկական ազատ, մաքուր և մտաւորապէս ու բա-րոյապէս բարձր կեանքը:

Այդ կեանք արտադրող քառսի ստեղծողներին մնում է ոչ թէ թուլանալ, կասկածել իրանց սկզբունքների և գաղափարների ուղղութեան ու հաստատութեան մէջ, այլ ընդհակառակը աւելի մեծ եռանդով հայ ժողովուրդին մղել գէպի գաղափարական այն փարոսը որի վրա դրած է հայ-կական լիակատար վերածնու-թիւն և որը միայն մեղ կը տանի ու կը հասցնէ ազգային ամենա-բարձր բաղձանքներին:

ԹՈՒՐԲԻԱ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱ

—)(—
 «Թան» յուլիս 26ի թիւին մէջ խմբագրականով մը կը յայտնէ թէ այս պահուս Բեթրոպուրկի և Պօլսի մամուլին միջեւ բանակու-մը բացուած է: «Նովոէ Վրէմի-ա», կըսէ, Ֆէրկանաի (Ռոսիոյ) իսլամ ապստամբութեան վրայ յիշելով կը յայտարարէ թէ իս-լամական ժողովուրդներու հետ թոյլատու ոգիով վարուելու չէ, այլ անաչառ ու խիստ վարչու-թեան մը ներքե սանձելու է ա-նոնց ամէն ձգտումներն ու փա-փագները:

Բնականաբար, կաւելցնէ «Թան», ռուս թերթին այս պա-հանջումը հաճոյ թուած չէ Եր-տըղի պալատան, վասնչի Սուլ-թանը տեսաւ որ պատերազմի դաշտին վրայ իր բանակներ ցոյց տուին թէ Թուրքիա տակա-ւին ուժ մըն է որուն նկատմամբ պատկառանքով պէտք է վերա-բերուիլ: Յունաստանի ամբար-հաւած թեթեւութիւնը պատճառ եղաւ որ հելլենականութիւնը ստակալի հարուած մը կըսէ և միւս կողմէ զօրացնէ Մեծ Թուր-քը:

«Այս վերջինը, որ՝ շատ չը-նե՛ր՝ կը զարմանար որ դեռ կապ-րի, որ աչքերը կը շփէր ամէն առտու հարցնելով ինքնիրեն թէ ինչ հրաշքով քրիստոնէու-թիւնը տակաւին չէր պատժեր Հայաստանի ջարդերուն հեղի-նակը, ինքզինքը գտած է: Ինքնավստահութիւն վերստացած է: Նորէն կերպէս սարածել իր ազդեցութիւնը: Երեկ աղէկ մը չէր գիտեր թէ վաղը սուլթան պիտի մնա՞ր և կայսրութեան ո՞ր մնացորդին վրայ պիտի իշխէր. այսօր հողի կուգայ խալիֆա ըլ-լալու, ի գործ դնելու իր հա-ւատացեալներու հրամանատարի արտօնութիւնները և պահանջե-լու չե՞ն՝ զիտեր ինչ հովանաւո-րութիւն համօրէն իսլամութեան վրայ»:

«Ինչ ալ ըլլայ, Ապտիւլ-Հա-միտ ինքզինքն յայտնապէս իր կրօնակիցներուն ի ծնէ պաշտ-պանը կը կարծէ: Ուղեց վեր

առնել այն ձեռնոցը զոր «Նովոէ Վրէմիա» նետած էր իսլամու-թեան: Ուրիշ երկու թուրք թերթեր, «Մալիմատ» և «Սէր-վէթ», անմիջական ներշնչում-ներ կընդունին պալատէն:

«Առաջինին մէջ է որ Սուլթա-նին քարտուղար Թահիր պէյ՝ իր լաւագոյն գրիչը կարելէն ու իր լաւագոյն մեկնին մէջ թաթխե-լէն յետոյ, պատասխանեց Բե-թրոպուրկի լրագրին: Այս օսմ. յօդուածագիր մոլոր ճամբէ չե-րթար: Գիտէ որ երբ մարդ ուղէ խլղել իր շունը, կամբաստանէ զայն թէ կասղած էր: Կլառու-թոն կը շարժիկէ իր երեսակա-յութիւնը: Այս մեծ մարդը Պուլկարիոյ ջարդերուն ատենը՝ յայտարարեց թէ Թուրքիա գայ-թակուութիւն մըն էր քաղաքա-կրթութեան համար: Թահիր պէյ ալ իր կարգին կը պնդէ թէ Ռուսիա գայթակղութիւն մը պի-տի ըլլայ քաղաքակրթութեան համար եթէ «Նովոէ Վրէմիա» ի խորհուրդներուն հետեւուի և եթէ կեդր. Ասիոյ իսլամներուն դէմ սուր և ուժ գործածուի:

«Նէվաի ափերուն վրայ ի՛նչ ըսեն ըսեն: Ասիկա սուալին կար-գի բանադրանք մըն է: Թերեւս պաղարեա՛մը հարցուի թէ Սուլ-թան Համիտի մէկ քարտուղարը ի՛նչ իրաւամբ ալ և անեակ վճիռ կարձկէ կառավարութեանց մար-դասիրութեան և վեհապետներու ոճիւրներուն վրայ»:

«Ահա ամբարտաւանութեան ո՞ր աստիճանին եկեր հասեր է Սուլ-թանը՝ Եւրոպայի խեղճ ողորմչի քաղաքականութեան շնորհիւ: Քաղաքակրթութեան դասեր կու-տայ: Եւ դէչը ան է որ սխալած չէ յոյսը դնելով չըսենք բոլոր տէրութիւններու երկայնամտու-թեան, այլ անոնցմէ մէկ քանիին մեղսակցութեանը վրայ»:

«Ռուսիան ճիշդ ասոր փորձը կընլու վրայ է. «Մալիմատ» ի կամ «Սէրվէթ» ի հետ լրագրա-կան բանակուի մը շատ հոգ չը պիտի պատճառէ իրեն: Կը սկսի ականջները ցցել երբ կը տեսնէ թէ Բ. Գուրը յամառօրէն կը մե-րժէ պատերազմական տուգանքին

41170

—)(—

յիտնեալը վճարել, հակառակ իր բազմաթիւ սպառնական ծանուցադրերուն :

«Փոնէ աւ անգամ օսմ. գանձը չի կրնար թշուառութիւն պատըրուակել : Պարապ չէ, քանի որ անիկա իր արկղերը բացած է յունական տուղանքին բարերար ցօղին : Սակայն Սուլթանը դարձեալ պինդընտելութիւն կը ընէ, ոչ միայն Բրուսիոյ, այլ և Ֆրանսայի, Անգլիոյ և Իտալիոյ արդար պահանջներուն : Եւ աղէկ մը ցոյց տալու համար թէ կը ծիծաղի իր պարտաւէրներուն վրայ և թէ ի՛նչ է իր անդորու թեան միջոցը, այս վայրկեանն ընտրեց Գերման ճարտարագործութեան ապագրելու համար մեծաքանակ թնդանօթ, հրացան ու ռազմամթերք» :

«Թան» ի վերջէ կը պախարակէ եւրոպեան համաձայնութիւնը, որ անպատիժ թողլով թուրք վեհապետը՝ ուժ տուաւ անոր, և միանգամայն պատճառ եղաւ որ Գերմանիա՝ դրժելով իր խոստման՝ պաշտպանէ Սուլթանը, իր նըւթական շահուն համար :

ԹՂԹԱԿՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Նիւ-Եորք, 15 Յուլիս

Սպանիական կարմիր-գեղին գրօջը Սանթիակոյ վրայն պլեյց վար առաւ Զօր. Թօրալ : Միացեալ Նահանգներու 45 աստղերով սիրուն զարդարուն գրօջն է որ այսօր կը ծածանի Սանթիակոյ ամրոզը նահանգին վրայ :

Քանի մը օր առաջ Տօները կը պնդէին թէ ծովու չաստուածն է միայն որ իրենցմէ երեսը դարձուցեր է ու դեռատի, գեղանի Գօլօմպիտին կը ժպտի. անոր համար ջախջախուցան իրենց երկու նաւատորմիկները : Բայց երբ անցեալ օր գօր. Թօրալ իր 25,000 քաջարի պատերազմիկներով անձնատուր եղաւ ամերիկեան զօրավարին, Տօնքիշօթի երազի գաւազները ա՛լ հասկցան թէ Պաիթօնը չէ միայն որ կօզնէ ամերիկացիներուն, այլ պատերազմի

ԼՈՒՍՆԱԿ ԳԻՃԵՐՈՎ

Կրպօխն

Ժամերով մէկտեղ պտտեցանք լուսնին տակ. ես լռիկ, ամփոփուած միմիայն լսելու մէջ, մտիկ ըրի ախորժանքով եւ սեռակ մը աստիճանական տխրութեամբ՝ որ հոգիս կը պատէր մշուշի սամկութիւնով :

Ա.

Երկու տարի իրարու նայած էին միեւնոյն փողոցին մէջ, պատուհանէ պատուհան, ու երկու տարին՝ շարունակական հանդիպումներով փրճաւորուած ու ճաշակուած մտաւորութիւններով իրենց համակրանք տարած էին այրող ու շարժիկ սէրերու, որոնք կը սպասեն, կը սաշեն միադ ու ոսկորներդ՝ երկաթը փշրող խարտոցին ակաւներուն պէս :

Վարդգէս, գաւառէն Պոլիս փոխադրուած, մայրաքաղաքի նոր գերողներու մէջ առանձին տեղ մը չի-

չաստուածները ընդհանրապէս այս անգամ ճշմարտին, իրաւունքին կը ժպտին :

Սպանիական բանակին անձնատուր ըլլալը Սպանիոյ համար սոսկակալի պարտութիւն մըն է. նոյն իսկ կրնայ ըսուիլ անոր վերջնական շարաշար յաղթութիւնը կը նշանակէ այս պատերազմին մէջ : Քօրնօվալիս անձնատուր ըլլալով ամերիկեան յեղափոխութիւնը յաղթանակեց. իր եւ ձօնաթիւն անձնատուր կողան, հիւսիսային նահանգները յաղթութիւնը տարին. Սըտանի մէջ Նարոլէօնի անձնատուրութիւնը Բրուսիոյ նշանատուր յաղթութիւնը եղաւ, ու Պօնարաթիւներուն անկումը : Զօր. Թօրալի անձնատուրութիւնը կը նշանակէ Սպանիոյ բացարձակ անկարողութիւնը եւ պարտութիւնը :

Մինչ Սպանիացիք եւ Ամերիկացիք մէկ ձեռքով զիրար կը մեղցունեն պատերազմի դաշտին վրայ, միւս ձեռքով զիրար. . . կը կերակրեն ու կը խնամեն : Դարավերջիկ պատերազմի մէկ յատկութիւնը :

Ամերիկացիներու կողմէ սեղակալ Հըպսըն եւ իր ընկերները, որոնք գերի բռնուած էին սպանիացիներու ծովակալէն եւ որոնք անցեալ օր փորանալու հետ, սիրալիբ յիշատակներ կը բերեն՝ սպանիացոց կողմէ իրենց նկատմամբ ցոյց տրուած խնամքէն ու եղած պատիւներէն : Հիմակ ալ Ամերիկացիք ծովակալ Աէրվէրան ու իր հազարաւոր նաւաստիները աւելի իբր զօրացրէին այցելուներ կը պահեն ու կը պատուեն քան իբր գերիներ : Ասկից զատ, Սանթիակոյ մէջ անձնատուր կողմ 25,000 ըստ նակն ալ Ուաշինթոնի կատարուութիւնը իր ծախքով Սպանիա պիտի վերադարձնէ մօտերս : Սպանիական ընկերութեան մը արդէն տըրուած են բանակը փոխադրելու արտօնութիւնը եւ դրամը :

Ներկայ պատերազմը ուրիշ յոյժ կենսական իրողութիւն մըն ալ պարզեց :

Կարծողներ կային թէ դարուս վերջին օրերը տեղի ունեցած պատերազմներուն մէջ կեանքի կորուստը ահռելի քանակութեամբ մեծ պիտի ըլլար. գիտական հրաշալի

նամ է իր գաւառական նիւթերովը. եւ դաշտերէ, հովիտներէ, ծովակի մը ծփանքներէն քաղուած այդ սէրերը հետաքրքրութիւն կարծեցնեն իր անուան բողբոջիքը : Կուսնեայ ընթերցողները ալ. ասոնք կը սկսին իր վրայ խօսիլ իր բերած մաքուր սէրերովը՝ որոնք լեռնէն, հովիտէն ու թուփերէն փչող հովիտն պէս թարմ ու անուշ են :

Բայց այդ կրուած ամէն ազգումներուն մէջ՝ ամենքէն աւելի ազդուած էր Արշալոյս, իր դրացուհին, որ տասնեւեօթը տարեկան էր գրէթէ ու բաւական համակրելի :

Վարդգէսի գրած սիրային վէպիկներուն ընթերցումները մօրն ու աղջկան մէջ վէճով սկսուած ու վէճով շարունակուած էին : Արշալոյս կը պաշտպանէր գաւառական շուշան սէրերը, իսկ անոր մայրը, արիւստիկատ, չէր կրնար հանդուրժել որ իր աղջիկը Վարդգէսի գաւառական սէրերը պաշտպանելով, համակրանքի տեղի տայ անոնց եւ օր մըն ալ գուցէ, ի լրումն բողբոջարիքներու, անձնատուր ըլլար գաւառացի այդ

գիւտերը որոնք մեծ մասամբ ի կիր առնուած են բանակներուն ու նաւատորմիկներուն մէջ, սոսկակալ ակերուցիներ պիտի գործէին. սուրբերը, պանագան մեքենաւոր թնդանօթները, կը շարականութիւնը անհաշիւ կեանքերու հոսանքեր պիտի ընէին. բայց վիճակացոյց մը հրատարակուեցաւ քանի մը օր առաջ, ուսկից յատկօրէն կը տեսնուի թէ նետերու, նիզակներու, եսթաղաններու պատերազմներուն մէջ շատ աւելի զոհեր ընկած են քան ներկայ «գիտական» պատերազմին մէջ :

Պատերազմի մը մէջ կարգեզոնացիները 90,000 հոտմայեցիներէն 70 հազարը Չարդեցին : Մարիուս 200,000 Տեւտոն Չարդեցի : Հոտմայեցիք պատերազմի մը մէջ 150,000է աւելի կորուստ տուին : Ասանկ շատ օրինակներ կան պատմութեան մէջ : Ներկայ պատերազմին՝ երկու կողմէն մոտոտղներու թիւը 1500-2000ը չանցնիր :

Գրող մը վերջերս կը յայտարարէր թէ «Նարդիչը իր գիւտերով պատերազմը ահռելի ընել կը ջանայ. բայց սողմաղէտն ալ իր հնարքներով յաղթած է անոր», եւ այլն :

30,000է աւելի զօրքեր գօր. Մայլի հրամանատարութեամբ, Սանթիակոյն Ռօթթօ-Ռիթօ մեկնեցան երկու օր առաջ : Ամերիկացիք կը յուսան եւ կը հաւատան թէ յաջորդ շարժու սպանիական այդ կողմներուն ալ կը տիրանան : Այս կողմին անկումէն վերջն անտարակոյս Տօները պիտի զգան իրենց վերջնական անկումը, հաշտութեան ձիթնիկն պիտի երկրնցնեն Միացեալ Նահանգներուն ու խաղաղութեան աղաւնին պիտի թեւածէ երկու ազգերուն ու ազատուող Գուպայի վրայ : Թ. 2.

ՄԵՐ ԲՅԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Բամնեգին տոնաւոր համար մեր բաժանորդներուն յաճախակի հրաւերներ ուղղելէ միշտ խորշած ենք. բայց ահա Ա. վեցամեան ըտլորեցինք, ու դեռ մեր բաժանորդներուն մէկ կարեւոր մասը չի փութար իր պարտքը վճարել : Հասկցողին համար այսչափը բաւական կը կարծենք :

—)(—

գրողին սիրուն : Պայքարը առաջ կերթայ, վիճարանութեան շեշտը քիչ քիչ աւելի սուր ու խայթող կըլաւ : Մայրը օր մը կը զգայ թէ իր աղջկան կուրծքին տակ բոյն գրած է ան ինչ որ ինքը չէր ուզած տեսնել իրենց սեմերէն ներս : Ի՛նչ, իր աղջիկը, ոսկիներով թերեւս ամենէն աւելի այքի զարնող սան մը գաւաղը, իր սիրովը անձնատուր ըլլա՛ր գաւառացի. աղու մը սիրուէն : Ներելի՛ բան էր :

Եւ սակայն Վարդգէսին տեղ տըրուած էր արդէն Արշալոյսին սրտին վրայ : Աղջիկը, ազատ շուշի մը տակ կրթուած, մէկ կողմէ գիտակեղած էր իրանաւտակայ իրաւունքներուն եւ միւս կողմէ՝ կրցած էր, իր մտքին ու գաղափարներուն ուժովը ազդել այդ սանը մէջ : Մայրը, որ իր ունեցած ծնողի նեղիմարութիւնը մինչեւ բունաւորութեան տարած էր շատ անգամ, օր մը կը տեսնայ թէ ինք ալ չ'ատ վար միտցեր է, ջախջախուած, ջարդ ու փշուր եղած Արշալոյսի բարոյական ուժին տակ : Արշալոյս ա՛լ այնպիսի մէկն էր որ ու-

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՅԻՇՏԱԿՆԵՐ

—)(—
Կը տեսնենք այն ամէն աւերումներն ու կործանումները, որոնք Սիզանի հոյակաւոր Շէխ ձէլալեաւորի մոլեռանդութեան արդիւնք են, թախծութեամբ կը տեսնենք Շէխ ձէլալեաւորի թէքքիլէն որ Սիզանի յուրթի գաշտին վրայ բնակող ու ապրող երեսուն հայ ընդարձակ ու հարուստ գիւղերը անհետացնելէ ետք, Մէհմէտի կարմիր գրօջին ներքեւ, այդ սուրբ հողի վրայ, ժպտի՛ր ըմբոստի մը պէս՝ իր քոստ գրեւոր դուրս կը ցցէր : Կը զիտենք այն բարբաբերձ սարերն ու փապարները՝ որոնք կորուստ անյաղթ քաջերի ոտքերին տակ երբեմն կը թնդային ու հիւստ Մլանցի ու Ալիանցի քիւրտ աշխարհի յարանաւառութիւնը եզրցեղերի բնակավայրերու արօտատեղիներ են. կը տեսնենք այն վանքեր ու սրբութիւնները որոնք շատ տարիներ մեր ազգային կեանքի ու գոյութեան խարխալներն էին, ու հիւստ քիւրտին ու թուրքին անխորհուրդ բռնութեանց երեսէն՝ աւերման ու կործանման մտենալով մեր հայրենի յիշատակաց վրայ մոռացութեան քողը տակաւ կը պարզուէր : Կը տեսնենք ակն յանդիման հայ կուրդացիի այն դժոյղ կացութիւնը որ հայաջինջ Սուլթանի ըզժմին ազդակը կը կազմէր : Այդ ամէն միկող ու գալարիչ իրողութեանց հետ երբ մտալի կերպով անցեալը իր բողբոջ երեսից թնդումը, ուսկիւրոյս ցնորածի մը երկեւոյթով երեքս միասին :

Ա՛խ, հայրենիք, ե՛րբ Տեւտեմէմ քիթ չաւ, Ռուսի գուարք անխախտ, անսոց ցաւ : Ա՛խ, ե՛րբ Տեւտեմէմ կարիւն անսոց հայ իշխան : Հայ ստեղծով սայլիս և իւր հրաւում, Տիգրանակերտ, Մուշ, Պայազիս դիպի Վան, Հայոց գօրծեր ողբարկուելի պահապան, եւ. եւ այլն : հոյակոցնց երպը կերպենք, ու այս երգի ազդեցութեան հետ՝ մերն ալ սպառնութիւնը կընդլայնի ու տարտամ գաղափարներ իրական վիշտ մը՝ Շէխ ձէլալեաւորի թէքքիլ գոթխային տեսքովը կը խաչէ մեր սըրտերը :

Մտածմանց ու հետազոտութեանց

յարգանքով պէտք էր վերաբերել Այնուհետեւ իրաւունք կը ստանայ ազատուին քաշուիլ իր սենեակն ու պատուհանէն դուրս գնել զլիւրկը, մանաւանդ լուսնի գիշերներ, արծաթ շողբու տակ, որոնք հիւանդի անուշ գոյն մը կուտային իրեն, եւ ժամերով սպասել հատնիլ զիմացի պատուհանի մը առջեւ, ուր մտի մը պլլլացող լուսաւորութիւնը զլուսն մը կը ստուգերազմէր ապակիին վրայ : Այդ գլուխին համար ամէն բան կուտար. ասկէց դուրս ելած էին գաւառական գողարիկ սէրերը որոնք հիւստ տակն ու վրայ ըրած էին զինքը իրենց հեշտին ազդեցութեամբը, նա՛մանաւանդ այդ գրողին շուշով աւելի քնքաջացած :

Իր գասակարգի աղջիկներուն համար ցանկալի կէտ մը չէր Վարդգէսը. անոնք գրամի սէրեր կուղկին, սակի արձաններ, գոնէ շուկայի կամ պաշտօնատարի համարակներ : Արշալոյս ասոնցմէ հեռուն նայած էր քանիցս գրամի ձեռքեր կրկնցած էին իրեն, բայց անիկա մերժած էր սոսանց փոքր ինչ հետաքրքրութեան :

այս անդամները ընդհանուր հարգանքով և սիրով հարգելի են համարում և հարգելի են համարում և հարգելի են համարում...

աղքատ դպրոցները հետ, և մինչև իսկ աշխատանքները կը ճամբուն զանոնք առանց իրարու քննիքի մտածելու և լինելու և մնալու...

հոն դացեր է տալով. Մուծաճեալի հետ, բաժնի հետ, ինչպէս իրար հետ, որովհետև...

— Երբորտի (Կիպրոս) հայ որսորդները մէկ տարուան գոյութիւնը պատկերացնող տեղեկագիր մը հրատարակուած է...

(Շարունակելի)

ՊԵՏ

Ք Ր Ո Ն Ի Կ

—) (—

Պ. Թորոս Փոլատեան նամակ մը գրելով մեզ կըսէ թէ սեզոյս Աղք. ընկերութեան մէջ բացարձակ զեղծումներ գործուած են...

— Ֆիլիպէէ կը գրեն մեզ: «Գէորգ Ծ. Վ. Նալպանտեան կաթողիկոսական հրամանով էլ միաձին կանչուած է...

— Տեղացիներէ կ'աղջովականներէ բաղկացած խումբ մը լսարանատէր երեսնամեայ պարտաւորներուն իրենց երեսին փակուելէն չյուսահատելով...

— «Իրարատի հրատարակութեան նայելով է: միաձին ճեմարանը այս տարի 183 զիշերթիկ աշակերտ ունեցեր է...

— Պարսկաստան այժմ բաժնուած է 36 նահանգներու, մէկ միլիոն վեց հարիւր հազար քառամիլիոն տարածութեան վրայ, ուր միմիայն 9,000,000 ժողովուրդ կը բնակի...

— Լատինէէ «Մշակի» գրուած թղթակցութիւն մը խօսելով ազգ. հիւանդանոցին մէջ տեղի ունեցած գոյթակցութիւններուն վերայ, կը յայտնէ թէ պատրիարքը քննութիւն կատարելու համար...

— Անցեալները Վանէն Թիֆլիզ դացեր է Պ. Ալլէն, ամերիկացի միսիոնարը, որ հինգ տարի մնացեր է Վան, և վերջին երկու տարուան մէջ 300,000 բուսիլ բաժներ է Վանի և շրջակայի կարօտեալներուն...

— Ստեփանի ամերիկեան բաժնակէն հայ կառնուար շինարար մը կը գրէ «Երբորտի». «Մեր զօրութեան և արտադրութեան հասանքը կ'աւելնայ և կ'արդարեալ առողջ են: Եթէ այս երկու թիւով ներքին է եղբակցութեան գալ, հայը լաւ զինուոր կընայ ըլլալ: Իսկ եթէ կարգ մը լիակամ ազուներու հարցնես, հայը ոչ զինուոր կընայ ըլլալ և ոչ ալ ըլլալու է՝ երբ առիթը ներկայանայ:

րոյ սարսափելի հեզնող մը ըլլար, և հիմա զինքը այդպէս լքելուն վերայ հրճուող մը: Ձէ, չէր ուզած ազգայն խորհիլ. վարանումն անգամ թերեւ ներած չըլլար իր սրտին: Եւ սակայն լուծութիւնը, որ հետզհետէ թանձրացած էր, իր մահահոտ ծանրութեամբը կը սպաննէր զինքը:

— Երբորտի (Կիպրոս) հայ որսորդները մէկ տարուան գոյութիւնը պատկերացնող տեղեկագիր մը հրատարակուած է...

— Իզմիրէ «Հանդէս Ամսօրեայ»ի զրկուած թղթակցութիւն մը տեղեկութիւններ կուտայ այդ քաղաքին մէջ 1897ին հիմնուած ներսեսեան որբանոցի մասին: Խումբ մը երիտասարդներ հիմնուած են զայն, որոնք 28 հոգին մինչև հիմա ընկերութեան նպատակն է անտուն և անտէր մնացած որբեր ժողովել, ազգ. կըթուծելն սալ անոնց և իրենց ապագային համար ապրուստի միջոց մը հայթայթել և յետոյ իրենց հայրենիքը գարձնել զանոնք: Այսօր 36 որբ տղաք կը պատասպարուին: Որբանոցին եկամուտը կը կազմեն տարեկան և ամսական բաժանորդագիրներ, նուէրներ, վիճակահանութիւններ և այլն:

Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Մ Ա Ն Դ Ե Պ Ք Ե Ր

Թ Ո Ւ Բ Ք Ի Ա

Կրէտէ կեցող չորս տէրութեանց ժողովակալները յանձնարարներ են իրենց տէրութիւններուն ձեռք առնել կղզիին տասանորդի վարչութիւնը, վասն զի մաքսային տուրքը չի բաւեր երկրին բազմաթիւ պէտքերուն: — Ընդ տէրութիւնները այժմ կը քննեն Պոշտի սերպ գետապանին մէկ ծանուցագիրը, որով կը յայտնէր թէ բողոքած է Դրան 200 ալպանացիներու և 60 թուրք մօրը ուղած ամուսնութեանը յանձնարու եղած էր»:

Ու ամէն տեղ սա համոզուած կը գոյանայ իր անուան բողոքագրով, թէ Արշալոյսին ձեռք երկնցնելու համար չի բաւեր միմիայն գրամ և ուսած անունները ունենալը:

Ինք մեզ գիտէր որ, իրբեւ զաւակ այդ ընտանիքին, ահագին ժողովուրդներուն մը պիտի ունենար իրբեւ բաժին, ուստի, ո՛չ վախկնդնութեան կատարել ետեւէն նայած էր նախանձատ աչքով և ո՛չ ալ Բերայի հոյակապ շէնքերուն բարձրութեանը: Իրեն կը մնար իրբեւ սիրական ունենալ մէկը՝ ուրկէ սիրուած ըլլար և որ իր սիրածը ըլլար, մասնաւոր սիրուած ըլլար: Գրականութիւնը մեծ տեղ մը գտած էր արդէն սրտին վրայ: այդ սէրէն գրադատին անցնիլը քանի մը քայլ էր միայն: Ու ճիշդ այդպէս՝ մէկէն միւսը անցած է թոշուսի սասիւնով:

Ետ Երջանիկ կը զգար զինքը: Իր հասունութեան մէջ՝ սրտնք զինքը կուտէին, իր պատուով երբեք մէջ՝ որոնք զինքը կը քամէին, ամէն րան կուտար մէկ փոխանակուած նայուածքի պատուհանէ պատուհան: Եւ

նայուածքներ միայն ամբողջ երկու տարի լուսնակ զիշերով, անուշ, սիրակալ, սրտազին:

Բ.

Պոլսի վերջին գեղեցիկը, որոնք շատերը վարտական ցրտեցին Վաստի ամուսնութեանը զուրս, մէկ հարուստով Վարդգէսն ալ ձգած էին օտար եղերք մը:

Արշալոյս, այնուհետեւ, առանց որոշ բան մը գիտցած ըլլալու, զուր նայած էր իր սովորական պատուհանէն, լուսնի ամբողջ զիշերները լուսնոցած էր գիմացի պատահանին յանելով: Բայց ոչինչ, ոչինչ. անկէ լոյս մը, յոյս մը չէր չողար. ընդհակառակն, սեւ մթնութիւն մը, սեւ վարազոյրի պէս կը տարածուէր պատուհանին ներս և, կապարի ծանրութեամբ, իր սիրտը կը ճնշէր խեղդելու տատիւնով:

Ամիսներ կանցնելու. լուսնիւն ամէն կողմէ իր սիրելի վարդգէսին համար: Ձեր կրնար խորհիլ թէ այն շուշան սէրերու մաքուր երգիչը սիրոյ սարսափելի հեզնող մը ըլլար, և հիմա զինքը այդպէս լքելուն վերայ հրճուող մը: Ձէ, չէր ուզած ազգայն խորհիլ. վարանումն անգամ թերեւ ներած չըլլար իր սրտին: Եւ սակայն լուծութիւնը, որ հետզհետէ թանձրացած էր, իր մահահոտ ծանրութեամբը կը սպաննէր զինքը:

Երկու տարի անցած է անկէ ի վեր. չգիտցուել թէ ի՞նչ հոգեկան վիճակներէ անցած էր աղջիկը, երբ Վարդգէս նամակ մը կընդունէր իր մէկ բարեկամին գրուած իրեն:

«Արշալոյս ամուսնորս կանցընէ: Իր ամուսնին վրայ իրաւացի կասկածներ ունի կրտսէն. անոր գաղտնի սէրերուն աղաւտ պատմութիւնները զինքը թուում օրած են:

«Անկերեւ կըստար օրէ օր: Կամ անձաւանդ պիտի ըլլայ կամ իր վերաբերուած արժանապատուութիւնը զինքը պիտի մահացնէ: Աս է ամէնքին կարծիքը»:

Յ. Գ. Կաւեցիներ. «Արշալոյս իր

Պատմութիւնը միայ այդ տեղ. ու երկուքս զատուեցանք իրարմէ անխօս, բերանին բռնուած: Ան քակց երբուհ, ու ես նայեցայ իր ետեւէն մինչև որ լուսնի շողերուն տակ աներեւոյթ եղաւ սոգոյն ուրուականի մը պէս:

Լուսինը իր ճամբան կը շարունակէր անհոգ. եւ, իր շողերուն յորդառատ ճոխութեանը տակ, հրաշալի ժամեր կը հիւսէր սիրատարի գոյգեբու համար, որոնք, զոնէ մեծ մասամբ, գուցէ արցունքով վերջացընէին օր մը իրենց սիրային պատմութիւնները լուսնակ զիշերով:

ՇԱՒԱՍՊ

—) (—

զօրքերու սերպ հողին վրայ յար-
ձակման դէմ :

— Դուռը չըջարեցրական մը
տուեր է զեւպաններուն յայտա-
րարող թէ ծառայութեան պայ-
մանաժամն աւարտող զինուորին
տեղ ուրիշը գրուելու զինուորա-
կան կանոնին համեմատ օտմ. կա-
ռավարութիւնը կրէսէ զրկած էր
քանի մը զինուորներ որոնց ցա-
մաք ելլալը բնաւ խառնակու-
թիւն չպիտի պատճառէր , և թէ
Դուռը զարմացած էր տեսնելով
որ ծովակալները կարգիլեն ա-
նոնց դուրս ելլալը :

Դուռը կը պնդէ՝ ծառայու-
թիւններն աւարտող զինուորնե-
րուն հայրենիք զրկուելու իրա-
ւունքին վրայ և իմաց կուտայ
տէրութեանց թէ նորեր պիտի
զրկէ անոնց տեղ , խնդրելով
տէրութիւններէն հրահանգներ
տալ ծովակալներուն որ չընդգի-
մանան զօրքերուն դուրս ելլա-
լուն : Դուռը այս շրջաբերակա-
նին համառօտութիւնը զրկած է
իր Եւրոպայի զեւպաններուն :

— Գերմանիոյ կայսրն ու կայս-
րուհին Հոկտ. 13ին (ն. Տ.) պիտի
ձեռնարկեն իրենց ուղեւորու-
թեան դէպ արեւելք և Երուսա-
ղեմ : Վենետիկէն նաւ պիտի
նստին ուղղակի Կ. Պօլիս երթա-
լով , առանց Աթէնք այցելելու :
Պօլսէն քանի մը օրուան համար
պիտի երթան Պուքրէշ , Քէօս-
թէնձէ , Սինայա , Ռումանիոյ
թագաւորին ու թագուհիին մօտ :
Վեհապետները Պօլսէն նաւ պիտի
նստին Հոկտ. 22ին Հայֆա եր-
թալու համար , ուսկից կարաւա-
նով պիտի ուղղուին Երուսաղեմ
կանգ առնելով Կեսարիա և Հայ-
ֆա : Այս ուղեւորութեան միջո-
ցին կայսրը պիտի կրէ պարզ
զրօսաշրջիկի զգեստ . բայց Երու-
սաղեմ մտնելուն զինուորական
համազգեստ պիտի հագնի : Երու-
սաղեմէն ետքը , այսինքն նո-
յեմերի առաջին օրերուն , Վիլ-
հէլմ ու իր կինը Եգիպտոս պի-
տի երթան : Խտիվը արդէն հրա-
մայած է պատրաստել անոնց բը-
նակարանը Գահրէի մէջ : Կը
մաղթենք որ այս սիրուն զոյգը
(.) առանց ունէ արկածի կա-
տարէ այս երկար ու զիկզակ ու-
ղեւորութիւնը :

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Պէլլրատի ռուս զեւպան Պ.
Եատովսքի որ մէկէն ի մէկ մեկ-
նեցաւ իր պաշտօնատեղիէն քանի
մը շաբաթ առաջ , կերեւայ թէ
խնդրեր է իր կառավարութենէն
ա՛լ հոն չգառնալ , իբրև պատ-
ճառ ցուցնելով թէ նախորդ ար-
քայ Միլանի ներկայութիւնը Սեր
պիա՝ իր պաշտօնավարութիւնը
բողբովին անհնար կը դարձնէր :

Ռուս կառավարութիւնը արտօ-
նել է Պ. Եատովսքին անսահման
արձակուրդ մը առնել , բայց
միեւնոյն ժամանակ պատուիրեր

է իր Պէլլրատի զեւպանտան
քարտուղարին նորէն բողբել
նախորդ արքայ Միլանի ներկա-
յութեան դէմ Սերպիոյ մէջ , այս
բանը բունարարութիւն մը ըլլա-
լով այն հանդիսաւոր խոստման
չոր նախկին վեհապետը ըրած
էր հանգուցեալ Չարին , այսինքն
այլ եւս ոտք չկոխել Սերպիոյ :

— Արդէն Սերպիոյ մէջ բռնա-
ւորական շրջանը սկսած է . անց-
եալները Սքուրչինան՝ Միլանին
խաղալիքը՝ քուէարկեց մամուլի
օրէնքին սահմանափակումը , ո-
րուն համեմատ սերպ լրագրու-
թիւնը զանազան խիստ պայման-
ներու կենթարկուի այսուհետեւ :
Նոր օրոյման մը համեմատ ույ-
սուհետեւ քաղաքապետները ժո-
ղովրդային քուէով չպիտի ընտ-
րուին , այլ կեդր. կառավարու-
թիւնը ինք իր ուղած մարզերը
պիտի անուանէ այդ պաշտօնին :
Ազատական կուսակցութիւնը սաս-
տիկ զայրացած է :

— Ռուս կառավարութիւնը որո-
շել է Սեւ Մոզու նաւատորմին
կայանը փոխադրել Նիքոլայէֆ ,
որովհետեւ Անգլիոյ հետ պատե-
րազմի մը պարագային , այս
վերջինը պիտի կրնայ բռնու-
թեամբ բանալ տալ Չանադ-Պալէի
և Վոսփորի նեղուցները իր նա-
ւատորմին առջև :

Նիքոլայէֆ ծովադէզն 40 մղոն
հեռու է և ծովին կապուած է
գետակով մը զոր հարկ է խո-
րունկցնել : Ռուս նաւերը ապա-
հով պիտի ըլլան հոն , վասն զի
անցիլ նաւատորմը չպիտի կրնայ
անցնիլ Օչաքօֆի նեղուցէն ուր
խիստ հզօր թնդանօթներ հաս-
տատուած են :

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Վերջին հեռագրերուն համե-
մատ , Փրանսայի արտաքին գոր-
ծոց նախարար Տէլքասէ սպանիա-
կան զեւպանին կողմէ ընդունել
է Սպանիոյ վերջին պատասխանը
հաշտութեան մասին , և անմի-
ջապէս հեռագրեր է Ուաշինկ-
թընի Ֆրանսական զեւպան Պ.
Գանպոնի , որ այդ պատասխանն
յանձնել է Մաք Քիլիլի : Գեռ
որոշապէս յայտնի չէ անոր պա-
րունակութիւնը . բայց տարա-
կոյս չիկայ թէ Սպանիա սկզբամբ
կընդունի հաշտութեան պայման-
ները իր գլխաւոր գծերուն մէջ :

Կը պնդէ սակայն սա կէտին վրայ
թէ ինք տեղի կուտայ գերազանց
ուժին առջեւ և դարձեալ կը
հաստատէ թէ բնաւ գրգռ չտը-
ւաւ պատերազմին որուն մղեցին
Միացեալ-Նահանգները : Մանու-
ցագիբը կեղարկացնէ թշնամու-
թիւններուն դադարումը կատա-
րուելիք բանակցութիւններուն
համար և կառավարկէ պատուի-
րակներ կարգել , որպէս զի հա-
մաձայնութիւն մը գոյանայ ամե-
րիկացի պատուիրակներուն հետ՝
Փիլիպպեաններուն մէջ հաստա-
տելի վարչութեան մասին :

Սպանիոյ նախարարութիւնը
այժմ կը վիճարանի խորհրդա-
րանը վերաբանալու խնդրին վը-
րայ : Ինչպէս յայտնի է , Պ. Սա-
կաոզա , գործելու արձակ հա-
մարձակ ազատութիւն ունենալու
համար , դադարեցուցած էր Սահ-
մանագրութիւնը , ամբողջ Սպա-
նիան ենթարկելով զիկզատորա-
կան իշխանութեան մը : Բայց
հիմա որ պատերազմը վերջացած
կերեւի և խաղաղութեան պայ-
մաններուն վրայ վիճարանու-
թիւն հարկ է , նախարարապետը
կուզէ գործին պատասխանա-
տուութենէն մեծ բաժին մը ծան-
րացնել խորհրդարանին վրայ :

Երբ այսպէս հաշտութեան իւրն-
գիրը մեծ քայլ մը կառնէ , Մ.
Նահանգները դեռ չեն դադարե-
ցնել սակայն իրենց զինուորա-
կան գործողութիւնները : Բոսթօ-
նիքօի մէջ ամերիկեան արշա-
ւախումը փութով առաջ կը տա-
նի գրաւման գործը : Զօրավար
Մայլս կը հեռագրէ թէ կուսա-
մօն գրաւուած է՝ փոքր ընդգի-
մութենէ մը ետք :

Վերջին հեռագիր մը կըսէ թէ
Սան Ճուանի ռմբակոծումն սկը-
սած է :

— Սպանիական մամուլին մէջ
չարժում մը սկսած է որպէս զի
Սպանիա , Բուպան ձգելէն յե-
տոյ , Հալանաէն վերցունէ Քրիս-
տափոր Կոլոմպոսի սակերտիքը
և զանոնք Սպանիա փոխադրէ :
Յիշեալ մամուլը այս առթիւ ձրի
նախատինքներ կուզէ ամերի-
կացիներուն , ըսելով որ եթէ Ա-
մերիկայի գիտի հեղինակին
նշխարները Բուպա ձգեն՝ Եան-
քիները յարգանքով չպիտի վա-
րուին այդ նուիրական անխնե-
րուն հետ : Մինչդեռ ամերիկա-
ցիք պատերազմին մէջ ցոյց ար-
ւին թէ որքան քաջ , խիզախ
այնքան ալ ազնիւ ու վեհանձն
են :

Եթէ մեծ ձեռնովացիին փոխա-
դրութիւնը որոշուի , հինգերորդ
անգամը պիտի ըլլայ որ հռչա-
կաւոր նաւարիլուն մեռնելէ յե-
տոյ փոխէ իր հանգստարանը :

Նախ վարատլիւթ թաղուած է .
յետոյ Սէվիլ փոխադրուած է ,
ուսկէց Սէն-Տոմէնկ կղզին , ուր
թաղուելի փափագած էր Գոլոմպ ,
և յետոյ Հալանա տարուած է :

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

—(—

Ամերիկայէ մեղ նամակ գրող-
ներէն կը խնդրենք որ իրենց
նամակին վրայ պակաս փուլ
չփակցնեն : Պակաս փուլ կրող
նամակները առանց բացառու-
թեան պիտի մերժուին :

—(—

Ն. ՍԻՍԱԿԱՆ

Նկարիչ-Լուսանկարիչ

Պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ
հասարակութեան թէ Տօպրիլի մէջ
լուսանկարչատուն մը հաստատած է
ուր բացի ամէն մեծութեամբ լուսա-
նկարներէ , կը պատրաստէ նաև
լուսանկար և դարաքալէմ՝ պատկեր-
ներ :

Այլ եւ այլ քաղաքներէ անոնք որ
կը փափաքին իրենց լուսանկար կամ
քաղաքալէմ պատկերը ունենալ , փափ-
կութեամբ եւ ճշգրիտ նմանութեամբ
գծուած , թող փութով զրկել իրենց
լուսանկարը յիշեալ լուսանկարչա-
տունը : Գիները յոյժ չափաւոր : 2—10

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՎՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՍԱՊԱՆ-ԳԻՒԵԱՆ

—(—

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԲԵՐԼԻՆԻ ԴԱՇՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԻ Յ ՅԵՏՈՅ

—(—

ԳԻՆ ԵՒ ՖՐԱՆՔ

Կը վաճառուի Շարժուի Կամար-
բառուեր :

ՍՏԵՓԱՆ ԽՕՐԱՍՍԱՆՁԵԱՆ

Կ Ո Շ Կ Ս Կ Ա Ր

Մուսալլա , հաճի Հասան աղաի
օթէլին տակ

—(—

Ճաշակաւոր , տոկոս , ձեւոր
կոշիկ շինել տալ ուղողը պէտք է
դիմէ Պ. Ստեփան Խօրասանձեանի,
որուն ճարտարութիւնը մէկ փոր-
ձով երևան կելլայ :

Գիներ գիւրամատչելի :

ՃԱՇԱԿԱՆ ԵՒ ՋՐՕՍԱՐԱՆ

—(—

ՀԱՅԻ ԲԱՆԱՔՕՒՆ ՃԻՇԻ ԴԷՄԸ
Կը բանեցունէ Պ. Տիգրան Թիլիֆիկ-
ուեան եւ ընկեր

Արհեստին մէջ կատարելութեան հա-
սած երիտասարդ հայու մը ձեռամբ
տարբուած այս հովատուն , մաքուր
ու զգեղնական հաստապտու թիւն ոչ մի-
այն պատիւ կը բերէ հայ ճաշակին ,
այլ եւ մեծ խթան մը կը ըլլայ որ հայ
ու օտար փափկակեղերն իրենց գար-
նանային ու ամառային ժամադրա-
վայր մը ընեն զայն զբօսնելու և
ճաշելու . Պոնտոսեան ախորժարի
հովիտուն ու Սեւ ծովի կապոյտ տա-
րածութեան առջև :

Հակառակ այս հրապուրիչ առաւ-
ելութիւններուն , յաճախողները պի-
տի գտնեն յոյժ գիւրամատչելի գի-
նեք թէ ըմպելիքի թէ կերակուրնե-
րու մասին :

Շ Ա Ր Ժ Ո Ի Մ

Վառնաի մէջ կը վաճառուի Մու-
սալլա , թահիկ Կէղիպէտի թան-
նի խանութը , և Ապարիւրանման
մղկիթին դէմը հայկական գրատու-
նը , Ա. Չարբանէլեանի քով :

ԽՕՐԱՎՈՐՈՒԹԻՒՆ ՆՇԱՐԺՈՒՄՈՒ

—(—

Կը տպագրուին ամէն լեզուէ
այցետոմս , հասցէտոմս , նամա-
կագլուխ , հարսանեկան հրաւի-
րագիր , մահազգ , ինչպէս նաև
պրօշիւններ :

Գիներն յոյժ գիւրամատչելի
ուրիշ քաղաքներէ եկած
յանձնարարութիւններ ճշգր-
թեամբ և փութով կը կատար-
ուին :